

Szerkesztői iroda:
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
 a hová a lap szellemi részét megillető közle-
 mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
 Egész évre 32 korona.
 Félévre 16 korona.
 Negyedévre 8 korona.
 Egy hónapra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
 ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Politikai hírek.

Budapest, nov. 2.

Báró Fehérváry honvédelmi miniszter bécsi utazását különbözőképen konstatálják a lapok, Abban mindnyájan megegyeznek, hogy a miniszter utazása a katonai javaslattal áll kapcsolatban, mert a közös hadügyminiszteriumban hosszabb tanácskozás volt, melyen báró Fehérváry is részt vett.

Erről a tanácskozásról a Bécsben megjelenő „Zeit” című lap a következőket írja:

A királynak legerősebb akarata, hogy a két parlamentben a javaslat törvényre jusson. A király emelettel elismeri azokat a nehézségeket, a melyek a javaslat parlamenti tárgyalásakor felmerülnek, épp azért akarata, hogy amennyire a monarchia katonai érdekei megengedik, le kell csiszolni a javaslat élet s a kormányoknak bizonyítani kell a népképviselőt iránt való méltányolását. E mód fölött, hogy miként jusson kifejezésre a méltányosság, volt hivatva határozni a konferenciának. Ennélfogva a konferenciának pusztán informatív jellege volt. A király a tanácskozásról azonnal informáltatta magát s az informálás után fog véglegesen dönteni a javaslatok jövőben való kezelése fölött.

A „Politik” című lap az engedmények tekintetében azt az értesítést közli, hogy a javaslat enyhítését úgy akarják a kormányok megoldani, hogy a rekrutákat a gazdasági munkaidők alatt szabadságolják.

A hivatalos Budapesti Közlöny közöl husz oldalon közli az őszi katonai kitüntéseket és előléptetéseket. Ha magyar ember olvassa végig az előléptettek névsorozatát, hát kell, hogy megdöbbenjen. Nemcsak azért, mert az idén is több közös hadseregből tisztet, főtszert helyeztek át a m. kir. honvédséghez, megnehezítve ezáltal a honvédtisztek előléptetési viszonyait, hanem azért is és főként azért, mert az előléptettek listájában száz között ha akad egy magyar nevű, tehát magyar ember. Látni ezt a tünetet, önkénytelenül fölmerül az emlékeztetés az az jogos állítás, mely azt hangoztatja, hogy nemcsak a közös hadsereg, hanem a honvédség főtszít, tábornoki karából bizonyos rendszerszerű cselekedéssel nyugdíjazták a legkiválóbb magyar katonai tehetségeket. A mostani őszi katonai előléptetések sorozata hivatalos bizonyíték arra, hogy Magyarország nemcsak a törvényszerű arányban, hanem egyáltalán alig van képviselve a közös hadsereg tisztikarában. Ugyátszik, a magyar fiúk csak arra valók a közös hadseregben, hogy haptákat álljanak a Jerbicek-nek, a Swobodák-nak, a Dworak-oknak s egyéb

cseh, morva, rusznák és galícia származású közös hadseregbeli főtsziteknek. Tudjuk, hogyha ezek a dolgok felhozatnak a delegációban, a hadügyminiszter ur azt feleli, hogy ő nem tehet arról, hogy a magyar fiatalok nem akar a katonatiszti pályára lépni. De hogy nem akar. Ott vannak az új honvéd katonatiszt képző intézetek, telve a magyar nemzet erőteljes, daliás virágaival, de hogy tekintsen az az ifjú tisztnövendék bizalommal jövőendő karrierjére, mikor látja, tapasztalja, hogy a szülésétől tisztjeitől tudja, hogy a honvédtiszti előléptetéseket folytonosan megakadályozzák a közös hadseregből való osztrák beoltásokkal, hogy felférholó szerű ritkaságszámba megy, ha egy magyar ember, mint Mádi-Kovács, az altábornagyságig felviszi. Olyan kérdések ezek, melyek nagyon időszertűnek most, midőn a hadügyi kormányzat a katonai létszám felemelését sürgeti s midőn újabb katonai áldozatokat kérnek a nemzetől. Mert folyton csak áldozni, folyton csak nagyobb terheket viselni és nem érvényesíteni a kellő arányban a magyar elemnek a hadvezetőségben, a haderő tisztikarában, az egyáltalán nem felel meg az 1867-iki kiegyezés törvénybe iktatott szellemének.

A budai Vigadóban gyűlésre jöttek össze a főváros kisebb fizetési tisztviselői, hogy helyzetük javítása érdekében mozgalmat indítsanak. Először megválasztották Bánffy Bélát, aki megnyitván az ülést, fölolvasta Vörös László országgyűlési képviselő levelét, amelyben elmondja, hogy az expozé szerint való javítással ő nincs megelégedve s a Ház keddi ülésén fel szólal ebben a tárgyban. Több harcias fölcsalás után végre a gyűlés többsége a hígatottabb tanácsára abban állapodott meg, hogy megvárja a törvényjavaslat benyújtását és ha a kis-tisztviselőkről ott arányosan gondoskodva nincs, bizottságot küld Falk Miksa képviselőhöz, mint a pénzügyi bizottság elnökéhez, kérve, hogy a kis-tisztviselők kérelmét is teljesítsék, azonkívül az összes képviselők előtt feltárják sanyarú helyzetüket.

A megyei pénztárkezelés reformja. A vármegyei pénztári és számviteli teendőinek ellátásáról szóló 1902. III. t.c.-et a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértően a jövő évi január hó 1-én lépési életbe. A vármegyei törvényhatóságokhoz és a pénzügyi hatóságokhoz intézett belügyminiszteri és pénzügyminiszteri azonos tartalmú körrendelet a „Belügyi Közlöny” és a „Pénzügyi Közlöny” holnapi számában jelenik meg. A körrendelet értelmében a vármegyei pénztárak és számviteli osztályok december hó végén működésüket beállítják és teendőik a m. kir. állampénztárakra (adóhivatalokra) és a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számviteli osztályok (számviteli osztályok) ruháztatnak át. Ujvótól kezdve a m. kir. állampénztárak (adóhivatalok) teljesítik a bevétele-

zéseket és a kifizetéseket és pedig nemcsak a vármegyei székhelyén levő, hanem a vármegye területén lévő többi kir. állampénztárak (adóhivatalok) is. A pénztárak átadását 1903. évi január hó 2-án kell megkezdeni és az átadás teljes befejeztéig nap-nap után megszakítás nélkül kell folytatni.

Gróf Apponyi Albert és a nemzetiségek.

Apponyi Albert gróf, mint a pozsonyi magyar köznevelődési egyesület elnöke felhívást intézett a nyugati megyék lakosságához, hogy az elnöksége alatt álló egyesület céljait anyagilag és erkölcsileg támogassa. Ebben a felhívásban gróf Apponyi a nemzetiségi igazgatások ellen való védekezésre szólít fel és idevonatkozó fejtegetései bizonyára nagy kommentárokat fognak szülni.

Arról van szó, így kezdi Apponyi felhívása, hogy a hazát, a nemzetet nem csupán fenyegető, de léteben megtámadó veszedelem elhárítsuk. Csak körül kell nézni, hogy megálljunk ezt a veszedelemet egész nagyságában. A nyelvhatáron a magyarságot visszazsorítják s ezalatt erőszakos magyarorítással vádolnak meg bennünket. Nem magyarok testvéreink között pusztít a vakmerő izgató, megmérgező jámbor lelüket, szitják bennük a gyűlöletet a magyarság ellen, megintgatják a magyar haza iránt való hűségüket, sőt hirdetik az ezeréves egységnek fájó portokra való széthullását, ami egyebet nem jelent, mint a magyar államnak feldarabolását. És ezek a végzetes áramlatok nötnönek, nap-nap után hatalmasabbakká válnak. Hirnapokban, egyesületekben, némely iskolákban, sőt néhol egyházi befolyások alakjában is, ipari és pénzügyi vállalatok támogatása mellett foly a romboló izgató, eddig kellő ellensúlyozás nélkül. Ezután így folytatja:

Nézünk-e továbbra is összefonott karokkal, keleti fatalizmussal, önző télességgel és közönyvel e mozgalmak terjedését? Avagy abban találjuk-e megnyugvást, hogy az államra hárítjuk azok leküzdését egész feladatát? A közöny itt hazafiatságot jelent; a megpihenés az állami akció iránti bizalomban pedig nem más, mint a kényelemszerető lanyha hazafiság ürügykeresése. A lelkekhez csak társadalmi akcióval lehet férközni; pedig nekünk a lelkeket kell megtartanunk, megnyernünk, vagy visszanyernünk: enélkül értéketlen minden külső eredmény.

Közvetlen feladataink az elődottakból önként folynak. Meg akarjuk védeni először a nyelvhatárokon lakó fajmagyarságot idegen nyelvek elnyomulása, idegen szellem, vagy nemzeti közöny terjedése ellen. Meg akarjuk továbbra védeni nem-magyar ajku testvéreinket a nemzetiségi igazgatások mérgező hatására.

Evégből és azért is, hogy a honpolgári jogok teljességének élvezetét, a közelet minden mezején, a közpályák minden fókuszán való érvényesülést a demokrácia szellemében számunkra biztosítsuk, nyelvi egyenlőség minden megtámadása nélkül, természetesen akarjuk köztük a magyar állami nyelv ismeretét. E feladatok megoldására tervbe-

vett eszközeink egyelőre a következők: óvók, népiszkolák létesítése, támogatása, látogatása; a hazafias szellem és a magyar nyelv terjesztése körül érdemeket szerzett egyének — különösen tanítók — jutalmazása; népszerű hazafias olvasmányok terjesztése, előadások tartása és egyáltalán a társadalmi érintkezés, szövetkezés, egyesülés minden formájának felhasználása a hazafias gondolkodás megszüldésére és buzdítására.

Hogy ezeket az eszközöket milyen mértékben alkalmazhatjuk: az majdnem kizárólag a rendelkezésünkre álló anyagi segélyforrások bőségétől függ. Igazságtalan-e hát felhívásunk, melylyel ehhez az áldozatkészséghez fordulunk, midőn a cél, melyről szó van, egy nemzeti veszedelem elhárítása, midőn ezt a célt társadalmi közreműködés nélkül elérni lehetetlen és midőn e társadalmi közreműködés csak a hazafias közönség adakozása által léphet életbe és csak ez adakozás nagyobb mértékű általánosan válhat hatályossá? Mi igazoltnak tartjuk, hogy védelmezzük meg ellenséges haderőtől megtámadott határait, hogy áldozzunk e célra, kiki tehetsége szerint. Ez a két helyzet valóban csak alakilag különbözik: lényegében, a kettő azonos.

Föltétlenül bizunk tehát abban, hogy városunk és megyénk hazafias lakói tömegesen fogják törekvéseinket támogatni. Számítunk rájuk nemzetiségi különbség nélkül. Ne vonja ki magát senki, akár azzal, hogy az ő vidékén tiszta magyarság lakván, ő közvetlen veszélyt nem érez, akár azzal, hogy másként az anyanyelve, ez az ügy őt nem érdekli. Ama, tömör fajrokonaságtól körülvett, helyi biztosságot élvező magyar ajku testvéreink azt mondják, hogy nem a falut tartozunk megvédeni, hanem a hazát; az idegen ajku testvéreink pedig azt, hogy a mi végzetünk, tudnillik a magyar állami és nemzeti egység megszüldésére, ha ő még hazafi, az ővé épp úgy, mint a miénk; amit pedig e végzől érdekében teszünk, az az egységes nemzetünk valamennyi tagja közt legközvetlenebbül az ő fajrokonainak válik javára. Hisz őket akarjuk kiszabadítani a meddő elégedetlenség és gyűlölködés, a hiú ábrándkergetés, a hazatámaszkodás és ebből eredő erkölcsi zűllés azon utvesztőjéből, amelybe a nemzetiségi igazgatók ámitó munkája az ő jóhiszeműségüket csalogatja; őket akarjuk e konspirátori odúk fülledt légköréből átvezetni egy szabad nemzet erőteljes és erős adó életének friss levegőjébe, úde, verőfényes nagyvilágába; számunkra akarjuk megnyitni a nemzeti élet egész kincsesházát. A haza után nekik dolgozunk első sorban.

Az erd. református egyház reformjavaslatai.

Dr. Sebess Dénes M.-Vásárhelyi orsz. képviselő a „Magyar Szó”-ban a következő figyelemre méltó cikkeket írja:

Nagyfontosságú reformjavaslatok kerülnek tárgyalás alá a napokban Kolozsvárt összehívott egyházkerületi közgyűlésen.

Az 1872. évi életbe léptetett egyházalkotmányt szabályozó törvények óta ily nagyjelentőségű javaslatok nem kerültek az egy-

házkerület képviselői elé. Ennek dacára az érdeklődés csekély, a javaslatokkal alig foglalkozik még a hivatalos egyház sajtó is, — teljes részvétlenség közt könnyen megtörténhetik, hogy a javaslatok minden változtatás nélkül fogadtatnak el.

Az egyházkerületi közgyűlés képviselői az egyházi hatalmat. A reformjavaslatok fontosabb része a gyűlés alakulatán tesz szervei változtatásokat.

Az egyházkerület képviselője eddig világi és egyházi arra érdemes férfiú lehetett. A javaslatok szerint a két ellenegyensúly a „paritás” megörzendő lenne s ezek egyforma számban való megválasztása mondandó ki.

Tagjai voltak a közgyűlésnek a kollégiumok tanárai mindnyájan. A javaslat testületi részvételt kívánja, csupán képviselő útján lehetnek tagjai a közgyűlésnek.

Az erdélyi egyháztörténelem legszámba számolt alakulatai az ugynevezett püspöki vizsgálat alatt álló egyházak, melyek nem az egyházak útján, de közvetlenül vesznek részt az egyházi főtábornak gyakorlatában. Az egyházak egyenesen bekebelezettek az egyházakba, melyek közül kikerítés címén megszűntetettnek pl. Gyulafehérvár, Nagy-Szeben.

A javaslat változtatások messze kihat hordereje azonnal szembetűnik. A világi elem lehető korlátozott részvétele, az erdélyi egyházkerület a magyarországiakkal eltérő fejleményeinek megváltoztatása a cél.

A református egyház, különösen az erdélyi, történeti fejlődésében a világi elem részvételét soha sem korlátozta az egyházi élet igazgatásában.

A régebbi egyházalkotmány szerint, minden pártus tagja lehetett a képviselőnek, ki érdemes volt rá; tehát az egész birtokos nemesség.

Ez adta meg az egyháznak azt a kipuhtatatlanságát, melyre bármely viszonyosságok közt mindig számíthatott. A hívők áldozatkészsége, hazafias összetartozása, érdeklődése a specifikus magyar egyházért, legfőképpen annak tulajdonítható, hogy az egyház nem volt elzárkózott szervezet, de a hívők egyeteme, maga az egyház.

Általános a panasz az egyházi élet, a vallás iránti kevés érdeklődésért. A református egyházak jó része csaknem elviselhetetlen terheket kénytelen hűvőre róni. A rettenetes közgazdasági helyzet, mely egész társadalmi osztályokat hajtott a végpusztulás szélére, az anyagi küzdelmek és törekvések mindent abszorbeáló érzetét oltja a hívők kebelébe. Erdélyi katolikus püspöki székében egy pártus tevékeny, áldozatkész, hitbuzgó főúr ül, ki a katolikus egyházi életet új életre keltette s erős egyház-társadalmi szervezeten is munkálkodik.

Helyese-e, a református egyház érdekében van-e azok részvételét csökkenteni, kik támaszai voltak az egyháznak eddig minden időben.

Hiszen nem is számítva az egyházkerület kiostálódó világi képviselőit, mi történet és megszűnt püspöki vizsgálat alatt álló egyházak gondnokaival? Erdély nem egy vezető főura szűnik meg az egyházkerület tagja lenni, ki az erdélyi főrangú osztályi jellemvonásait képező erős hazafias érzéssel munkált az egyház és haza közös érdekében e nemzetiségileg fenyegetett ország részben.

A református kollégiumok, e bástyái az egyház hitéletének és a hazaszeretetének, nem mőltek-e arra, hogy tanárai az egyház legfőbb igazgatásában résztvegyenek? E tanítványok mindannyia széleskörű autonómiával bírt. Vagyonát igazgatja, belső kezelésébe be nem avatkozhatik senki, az egyházkerület főfelügyelői jogán kívül mindannyia erős automatikus egyházszerző.

laguk. Vagy legalább is nagyon kevesen látják ezt a vezérlő csillagot.

Hátha nincs is ilyen vezérlő csillag? Hátha csak káprázat volt a bethlehem-i csillag is? Talán nem is létezik a jónak az útja, hátha soha senki sem találta meg a helyes utat?!!!

Dr. Bárdny Gerő.

LADY VALE.

Angolból fordította: AMICA.

(Folytatás.) (45.)

XIV.

— Te hiszed! — kérdésm.

— Nem volt szükség megkérdezni Florentinót, hogy miről beszél. Ugyan az a csudálatos, ugyan az a fájdalom, ugyan az a misztifikáció volt mind a kettőnek a szívében, de a lady Valében azon felül az órvád és bánkodás érzete volt. Öntudatlanul nem ártott a Florentinek, midőn szerelmének — mely félig észrevétlenül ébredt fel a valóságára — vezetője.

— Én nem tudom, hogy mit tegyek, válaszol. Jobban csudálkozom azon, mint a hogy tudom azt fejezni.

— Ki van zárva, hogy Ponsonby tévedjen — mondá Florence. Ő ismeri azokat az embereket és sir Russell azoknak a házában időzik. És úgy látszik, hogy a menyegző napja ki van tűzve.

Ő is nyugodtan beszélt, de volt valami az arcában, ami a lady Vale szívét megráztatta, karjával átolelte a barátját és úgy állottak együtt a nyári éj szelid sötétségében.

— Ponsonby ur úgy beszélt, mintha az a viszony a Russel idejövetele előtt kezdődött volna — jegyezte meg lady Vale hosszú szünet után.

— Becsület és nemeslelkű emberek

TÁRCZA.

Tépelődések.

III.

Lipsee, 1902. október hó.

Azt mondják, haladjunk a jónak útján s kerüljük a gonoszt. A tanácsot szívesen elfogadjuk már csak azért is, mert a jónak útja mindenféle jóval keveset. — De ki mondja meg nekünk, hol van a jónak útja? Hisz senki sem látta. Ki mondhatja azt, hogy egész életében helyes uton járt? Talán, néha, véletlenül rátévedt a helyes útra s a legtöbb esetben akkor sem tudta, hogy helyes uton jár, de az eredményből megismerte a helyes utat. Tehát csak az eredményből lehet megtudni, milyen az a jó út és hol van, miképp lehet rajta járni. Egy szóval: saját kárunkon tanulunk. Hát isten neki: ez sem olyan nagy baj, csak legalább igazán tanulnánk. De hát ha nem vagyunk erre képesek? Ez könnyen megtörténhetik. Senki sem tagadja, hogy nagyon sokan voltak olyanok, a kik egész életükben tévelygtek a nélkül, hogy valaha megtálatáltak volna a helyes utat. Ugy mondják, ők voltak hibásak: igen sokszor nagyon közel voltak már a uhoz, talán néha napján járta is rajta, de nekik nem tetszett ezen az uton maradni. Ők voltak a hibásak, mert nem szerették a jót, a helyest. — Ugy látszik, ez az okoskodás kifogástalan és meggyőző. Meggyőző, de nem megnyugtató. Miért nem olyan a jó, a helyes, a jónak, a helyesnek az útja, a mit szükségképpen kell szeretni? Miért nem látjuk meg egy könnyen a jót, s miért

vannak olyan természetűek, a kik a jót nem akarják magukba befogadni, a kik a jót nem képesek befogadni?

Ugy látszik, némelyek arra születtek, hogy általuk megvalósuljon a gonosz ebben a világban. Mintha csak arra születtek volna, hogy többet adjanak a gonosznak. Legalább nagyon sok jel mutat erre. Tudjuk, milyen nagy különbség van már a születés között is, és nagyon jól tudjuk, milyen hátránnyal, illetve milyen előnnyel jár nagyon sok esetben már maga a születés. És az életviszonyok? A tollunk, tetszésünkön teljesen független életviszonyok! A melyek, ha nem képesek is arra, hogy gyémántot termeljenek, de bizony nagyon sokszor képesek arra, hogy piszkot, szemetet s emberi gyarlóságot bűnre, gonoszsra, nyomorúságra és szenvedésre szülessenek. Hol van itt az örök igazságszolgáltatás? Épp ez a baj, hogy a természet dolgaira is alkalmazzuk a házi használatra gyártott fogalmainkat. Miért volna a világban örök igazságszolgáltatás? Ki mondotta ezt nekünk? Honnan tudjuk ezt olyan biztosan? Hiszen éppen az ellenkezőjét, vagy legalább is: sok esetben éppen az ellenkezőjét látjuk ennek. Ne önkénykedjünk. A világban szó sincs igazságszolgáltatásról. Ezt a szomorú igazságot el kell ismernünk. Fáj elismernünk; egész erkölcsi valónk ellene szól, de hiszen eldisputálhatatlan tények bizonyítják.

A fű is örövend az életnek, valószínűleg kívánja azt, pompázásnak indul s egy szép nap lekaszállják. Ezrivel kaszállják le. S a kik lekaszállják azok beszélnek még örök igazságszolgáltatásról. — De talán a növény nem él igazán, nem fájtát, hogy életműködésében megakasztják, ketté török az élet derekán. De mit szóljanak az em-

ber gazdálkodásához az ártatlan állatok, a miknek hullái képezik főtáplálékát a homo sapiensnek.

Elismerem, izléstelen thémáról beszélek. Fi done! hogy lehet élelemről beszélni. Nem esztetikusa a téma, de én nem is akarok senkit sem gyönyörködtetni, célokom csupán az, hogy egy két jól ismert, köznapig igazságot kiragadjak s egy kissé közelebről megnézzek. — Különbözik nemcsak a növényekkel és az állatokkal kegyetlenkedünk. Ha csak tehetjük, ugyanezt tesszük az emberekkel is. Természetesen csak azok, a kik tehetik. Napoleon és partnerei ezrivel szállították az embereket a mézszárszékre. De hisz neki szabad volt. Neki kellett ezt tennie s igaz volt, a mikor az orosz hadjárat után kiállította ezt a híres jelentést. . . „A császár egészséges”.

A kik elveszték Oroszország kietlen hómezőin, a kik a Beresina jégábról köztött találtak meg borzasztó halálukat csak úgy jártak, mint az ártatlan fűszálak. Ki tudja megmondani, miért kellett ennek így lennie. Sőt talán az sem lehetetlen, hogy mindez valóban előttünk ismeretlen magassabb cél érdekében történt.

De ez csak nem igazságosság. Legalább nem olyan igazságosság, mint amilyennek mi azt képzeljük. És azért mégis mindenre így kellett lennie. Talán az okok is kimutathatók. Vagy ha ez okokat nem is tudjuk kimutatni, mégis valamennyien hiszünk, hogy mindennek megvoltak az okai.

A modern történelemtörténet is ezen a csapáson halad: okokból akarja megmagyarázni a történelmi jelenségeket. Persze minden ilyen törekvésnek végleges eredménye abba az általános tételbe folyik; mindennek így kellett lennie.

Némely ember biborban születik, némely ember pedig rongyokba burkolva örvend ennek az életnek. Ez a tény, a mindennap megismétlődő tény. Mily természetes, minden magyarázás nélkül érthető, hogy a rongyokban született elkeseredve kérdezi, miért ilyen az én végetem. És ha egész életén keresztül hű kísértársául szegődik a tudatlanság, a nyomor, a piszok, a kétségbeesés stb. csodálkozhatunk-e azon, hogy cselekedetei nem lesznek jellemképzésre alkalmas olvasmányok. Csodálkozhatunk-e azon, ha ilyen talájból emberi gonoszság és alávalóság burjánzik.

Szép és épületes dolgok az erkölcsprédikációk. Nagyon helyes, ha mindenkinek azt tanácsoljuk: haladjon a jó után; soha se térjen le a helyes útról. Akárcsak azt mondanák: üdvös és tanácsos dolog selyemben és bársonyban járni; járjatok mindig selyemben és bársonyban.

Szomorú igazság: nem mindenki járhat selyemben és bársonyban és nem mindenki járhat az igazok útján.

Csak némely kiváltságosoknak adatott meg az élet kedvezménye. A többség rongyokban tengődik és sötétben tapogatózik.

Előbbi hasonlatomból, éppen nem következik, hogy csak azon járhatnak a jónak útján, a kik bársonyban és selyemben járnak. Oh nem, éppen nem. De csak azok járhatnak bársonyban és selyemben, a kik olyan szerencsések, hogy ebben a kiváltságban részesültek és csak azok járhatnak a jónak, a helyesnek az útján, a kik ebben a kiváltságban részesültek. Bizonyára most is vannak jámbor pártusok s ezeknek még sem jelenik meg a bethlehem-i csillag.

Nagyon keveseknek van vezérlő csil-

Igaz, hogy manapság a központosítás honmentő ideája utat tört az államigazgatás minden terén. De egyház-alkotmányunk szervezetével, történeti fejlődésével ellenkezik ez alapelve. Öseink elég bölcses voltak decentralizálni az egyházi közhatalmat, erős önkormányzati szervezeteket létesítettek, melyek sokszor képeztek védvart a haza alkotmányának védelmében buzgólkodnak is.

Az egyházkerületi közgyűlés, mint főhatalom, nem lehet más, mint a hívők egyetemének főhatalma. Minden oly alakulat, mely e főhatalmat erősíti jogokkal ugy, hogy autonómikus szervezetek jogait nyirálja meg, egyházalkotmányunk történeti fejlődésével jón ellenkezőbe.

Feltűnik a javaslatoktól az erdélyi református egyház sorsát. Súlyos, végzetes hiba lenne azokat törvényerőre emelni.

Darányi utja.

Brassó, nov. 2.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ma reggel 6 óra után Kézdivásárhelyre utazott, a hol Török Andor polgármester üdvözölte, köszönetet mondván neki, hogy a székeltség keleti határát is felkereste.

A miniszter megköszönve a szíves fogadtatást, a városba ment, a hol legelőször az Erzsébet-loányárvaházat tekintette meg, a melynek gazdaszónyái épülete 1899-ben az ő támogatásával épült.

A miniszter Sipos Samu igazgatót kaulauzolta, a ki tüzétesen ismertette az intézetet és gazdaságát.

A miniszter ezután a várost járta be, majd a városházára ment, a hol Molnár Józsiás képviselő vezetése alatt nagyobb számú falusi küldöttség adta elő kérelmét az erdélyi arányosítási kérdések megoldásokról.

A miniszter válaszában kijelentette, hogy a kérdésekkel személyesen is behatóan fog foglalkozni, hangsúlyozta azonban, hogy a törvényi intézkedéseit e téren sem szabad szem elől tévesztetni, azokhoz mindenki alkalmazkodni tartozik.

Dr. Bánffy Zsigmond a gazdasági egyesület elnöke megleghangú beszédében terjesztette elő a város és vidék kérelmeit, a mire a miniszter hosszabbban válaszolt, kijelentve, hogy azokat megfontolás tárgyává fogja tenni a reméli, hogy azok egy részét meg is valósíthatja. Megígérte egyszersmind, hogy e kérelmeket a vármegye főispánjával és a székelési földi miniszteri megbízottal karöltve fogja tárgyalni.

A miniszter ezután Szepsiszentgyörgyön át Brassóba jött, ahol gróf Lázár István főispán, az alispán, a polgármester és többek társaságában a várost és annak nevezetesebb intézményeit tekintette meg, aztán délután 3 órakor Budapestre visszautazott.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter meghagyásához képest Horváth Sándor miniszteri tanácsos és Pirkner János országos állattenyésztési főfelügyelő szombaton délelőtt Szepsiszentgyörgyön a mezőgazdasági bizottság ülésén résztvettek. Beadott eszmecsere fejlődött ki a székelési kérdés felett és több javaslatnak a miniszterhez való feltérjesztése ment határozatba.

József főherczeg és családja.

Hogy élnek Alesuthon?

József főherczeg és családja addig tartanak ki Alesuthon, ameddig lehet, mert a magányt nem igen szeretik főcserélni a zajos városi élettel.

József főherczeg betegsége miatt hetek óta leginkább dolgozószobájá falain belül foglalatokodnak.

A százszámmra érkező ügyiratokat mindig

gyakran elkövetették azt a tévedést, hogy a saját és a mások boldogságát kockáztatták azon hitben, hogy a kötelességéről alkotott magas fogalmunk követelte tőlük azon cselekedetnek a követését.

Florence-nek nem jutott eszébe, hogy ezen szempontból tekintse a dolgot, sem lady Valenak egész mostanig. Ez a rejtély megfűtést látszott magában foglalni és a Florence homlokán levő boru oszlani kezdett, ámbár a szeme még mindig szomorú volt.

— Én el tudom képzelni, hogy sir Russell azt tegye — mondá — szeliden — főleg ha az a leány szerette és én azt gondolom, hogy a bajos volna őt nem szeretni. Aura édes, én nem átalom neked ezt mondani — mert tudom, hogy megértésed.

— Igen, drágám — soha se állj nekem mindent egész őszintén megmondani a mi a szívedben van. Én azt gondolom, hogy mi a rejtély kulosát megtaláltuk. Nem lehetetlen, hogy Russell, mielőtt téged látott, ősmerte ezt a leányt. És te mondd, hogy a leányok — még a jó nevelésű leányok is — nem mindig nagyon tartózkodók, vagy skrupulusok midőn nagyon szerelmese és mai naposság oly sok van megengedve a fiataloknak a miről a mi szüleinek álmodtak midőn fiatalok voltak! Én el tudom képzelni, hogy az a leány annyira kimutatja az érzelmeit, hogy a Russell helyzetét nagyon bajossá tegye. És ő egy szót sem mondott neked. Biztosra veszem, hogy ő soha sem gondolt arra, hogy te őt szereted. Ő nem olyan férfi a ki a bámulatot mint természetes jogát igényelje. Ő nagyon szerény a saját maga, állása és kilátásai értékének a méltánylásában. Ez is egy tulajdonsága volt a mi megnyerte a tetszésemet. És aztán, hol asszonyok vannak érdekelve ő nagyon lovagias természetű. Én el tudom képzelni, hogy ő az egyéni boldogságát képes feláldozni, hogy egy nő a szenvedést megkíméljen, vagy ha érzi, hogy a becsületre bár mily csekély arányban a kocskán van —

maga nézi át és intézi el. Ráírja czeruzával, — persze mindig magyarul — hogy mi történték az illető ügyben s az iroda fogantatja az intézkedést. Pihenéstől családja tagjait, vagy a könyveket keresi föl. Mint nagy katonája, jobban szeret mozogni, mint ülni. Most azonban mégis ül, még pedig művészeknek, Spányik Kornélnek, a ki arcképét festi.

A kastélyt mostanában csak akkor hagyja el, ha a szép idő ezt megengedi. Ilyenkor rendszeresen családja körében sétál a park gyönyörű utain, vagy szemléli a többiek mulatságait. Ezek közt nevezetesen helyet foglal el a lovaglás. Most tanul lovagolni a fiatal Erzsébet főherczegnő.

Klotild főherczegasszony leginkább a nagy háztartás gondjai kötik le, de a mellett talál időt arra, hogy régi kedvtelésének, a művészetnek, habár többé nem gyakorolja is, időnkint híven áldozzon. Ő gondoskodik a főherczeg, kastélyokban fálhalmozott művész gyűjteménynek folytonos gyarapításáról.

A két fiatalabb főherczegnő is szépen és szorgalmasan rajzol. Mária Dorottya főherczegnő pedig mint festőnő követi anyja példáját s jelenleg egy nagybörszabású műven dolgozik. Főré, az orléáni herczeg, Alesuth rendes vendége. Otthon, az ő jelenlétében, a főherczeg család francziára fordítja a beszédet máskülönbén a társalgás kizárólag magyar.

LEVELEK.

A szamosújvári román bank.

Samosújvár, nov. 2.

A M. P.-nak „Zsidók és magyarok kivételével” című s a szamosújvári román bank ünnepélyes megnyitására vonatkozó híre — fájdalom — igaz. A szamosújvári magyarok és zsidók akkor csaptak vig ünnepet a magyarországi. A román hitelszövetkezet szamosújvári fiókjának születése alkalmából, mikor a bucaresti bank azzal tette születését emlékeztetéssel, hogy kobeleből épen a zsidó és a magyar elemet kizárta.

A bankett valóban kedélyes volt. Sőt még azt is hozzá teszem, hogy hasonló jó kedvet, annyi fekete kabátot és örömtől sugárzó arcot legfeljebb Vil. Szt. Gergely napján lehet látni különben szürke és csendes városunkban. A társas ebéd fényét városi, járási és állami tisztviselők, világias és egyháziak, egyaránt emelték. De az állami tisztviselők, bár legtöbben vannak, mégis legkisebb számmal voltak képviselve; tudtommal csak a két járásbíró és T. I. tanár volt jelen.

Ezen minden kombinációt kizáró kijelentéssel, mint állami tisztviselő, tartozom önmagammal.

Állami tisztviselő.

Bokréta ünnepély Zsibón.

Zsibó, nov. 1.

Zsibón a kir. járásbíró és fogház részére egy remek palota létesül, a melynek építését az ismert jó hírnevű nagyváradi czég „Incze Lajos és társa” eszközöli kik daczára, hogy a szerződésben az épület fedél alá hozatalára f. hó november 30-án van kikötve, annyira igyekeztek munkájukat, hogy ma azaz november 1-én a bokréta ünnepély megtartható volt.

Ezen ünnepélyen a kir. járásbíró vezette, ki az építés felügyeletével volt megbízva, beszéd kíséretében osztotta ki az igazságügyminiszter által az alkalommal álmódra kiutalt pénzösszeget a munkavezetőknek és munkásoknak — felhíva őket, hogy ezen túl is a jelszavunk: a kötelességérzet és a munka legyen, a mire ezen szép ünnepély a Haza, Király és a Szabadság életével bevégződik.

Rablógyilkosság.

Egy öreg asszony meggyilkolása.

S.-Sz.-Györgyről írják;

Rémes rablógyilkosság tartja izgalomban Szepsiszentgyörgy város közönségét. Az emberi érzésből kivetkőzött, pénzsovár lelketlenség megtámadta a magára hagyatott, tehetségtelen öreg asszonyt s mert a gyilkos áldozatának keservesen szerzett filléreire csak erőszakkal tudott hozzájutni, meggyilkolta az öreg asszonyt.

Rémséges látványt nyújtott a tett színhelye. A szobába a butorok össze vissza dobálva, a szekrények feltörve s özevgye Császár Istváné, egy 80 esztendősi öreg matróna megfojtva, már kihűlt testtel halva feküdt a szoba padlóján.

Mindenütt vérfojtól borították a padló és butorokat. A gyilkosságot egy tej hordó kis gyerek vette észre, a ki ma reggel rendes szokás szerint, tejet vitt az asszonynak.

Megrémülve lármaztat fel a kis fiú a szomszédokat, s csakhamar megjelent a rendőrség is Sübek Ede rendőrkapitányával és dr. Daday Vilmos városi orrossal, a kik az előzetes vizsgálatot ejtették meg.

Nagy erőfeszítéssel tudta a gyilkos megoltni a gyámolatlan öreg asszonyt, legalább erre vall az a sok ütés a fején és az asszony halál öltözetének teljes szétszakítása.

Az ütések közül kettő fején találta özv. Császár Istvánnét, s bár ezek is már halált okoztak volna, a lelketlen, elvetemült ember még aztán meg is fojtotta.

Még eddig elfogatás nem történt. Nagyon valószínűnek tartják, hogy a rémes tett elkövetője nem egyedül végezte bestialis munkáját s megerősítik gyanunkat a rendőrség intézkedései is.

Sem pénzt, sem semmiféle értéktárgyat nem találtak a szobában. A szekrények feltörve és a bennük talált fehérneműk széthányva, a már kihűlt holttesttel együtt ott fekszenek a szennyes, vértől borított szoba földjén.

A vizsgálat a legnagyobb eréllyel folyik s a törvényszéki orvostanvizsgálatig a lakást lezárták.

A rémes esetet felháborodással tárgyalják városzerte.

Egyleti élet.

A Maros-Vásárhelyi Jótékony Nőegylet 1902 évi november hó 9-én (vasárnap) délután 3 órakor Maros-Vásárhelyt a vármegyeház nagy ülés-termében évi közgyűlést tart.

Véres lázadás.

Az adó miatt.

Limka községben véres lázadás tört ki az adóbehajtás miatt. A kis oláh község már évek óta adóhátralékban volt s hiába volt s minden intézkedés, az adót nem lehetett tőlük behajtani, mert a lakosság jószágtenyésztésből él, marhákat állandóan a hegyek között az erdőben tartják, ahova végrehajtó még eddig nem mert bemenni. A pénzügyigazgatóság végre megsokalta a dolgot: állami végrehajtókat, csendőröket és hajtókat küldött ki a faluba, akik aztán kimentek az erdőbe, hogy az ott talált jószágokat betereleljék.

A lakosság nesztét vette a dolognak s az összes jószágállományt két nagy hegyszakadéka terelte, az emberek pedig fölfegyverkezve, elállták az odavezető utat. Banki Károly végrehajtó rátalált az egyik falkára és a hajtó emberekkel egyenesen odatartott, Vesztkre tették, mert megrohanták s addig

ban lakó ladykat. Erre volt némi mentés, miután Kingston éppen most a doktor Dalton munkáját átvette, míg az a gentleman néhány heti jól kiérdemelt szabadságá ment. Volt ugyan egy segédje a gyógyszerárban, de a komoly esetekben minden felősség a Kingstoné volt, úgy, hogy ő nagyon gyakran és hosszas ideig volt távol a házától és midőn Ponsonby megunta a halászatot, vagy a magányosságot, átsétált az apátságba, hogy a háziasszony és szép társának a társaságát élvezze.

A Florence iránti szenvedélye most, midőn nem fekézte azt, napról napra erősebb lett. Már akkor is majdnem kézn volt egy gazdag házasság estélyét félre vetni, midőn azt hitte, hogy Florence-nek a hozomány a lady Vale szíveségtől függött.

De most tudta, hogy az nagy vagyonnak a tulajdonosa és elhatározásának, hogy őt minden áron megnyerje nem volt határa.

N. ha már csupán az a félelem, hogy elveszti őt, a dühnek olyan viharát támasztotta fel benne, hogy ő maga megijedt önmagától.

De ő olyan ember volt, aki ezideig sikerrel vitt keresztül a legtöbb olyan terveit, melyeknek a végrehajtását kitűzte magának és miután eszközeiben teljesen kétségkedés nélkül volt, oda jutott, hogy a saját tehetségeiben feltétlen bízalma volt.

Minden mesterséget elkövetett, hogy célját érje és a Florence modora az ő irányában oly kedves volt, hogy ő a legjobbat remélte.

Florence soha sem beszélt Russellről.

Ugy látszott, mintha teljesen elfelejtette volna.

Annyi bizonyos, hogy nem látszott szerelmi csudálástól szenvedő leánynak.

Midőn Ponsonby eléggé megérettnek gondolta az időt, elhatározta szólni.

Hallotta, hogy Florence és lady Geraldin egy bizonyos délután egy helyi virág

Festésre és tisztításra

elvállal mindennemű megfoltosodott vagy szinehagyott

női-, férfi- és gyermek ruhákat

szőnyeget, butor szöveteket, függönyöket, kesztyűket és bármilyen díszszel ellátott tárgyakat, melyek egészben lesznek festve és tisztítva felelősség és a legolcsóbb árak mellett.

ültegették őket, amíg a nagy lárma és jajveszékésre a csendőrök is odaftottak és kiszabadították az áldozatokat, kik közül a végrehajtó: Némán György és Iklárid Pál hajtó bele is halt a sérüléseibe.

A felizgatott nép a csendőrök felszólításának nem akart engedni, hanem a csendőrséget is megtámadta, amiért a csendőrök a tömeg közé löttek, Ratku Avram és Brisku György a lövés következtében súlyos sérülést szenvedtek. A nép a lövés után szétfutott ugyan, de a végrehajtást a csendőrség megerősítéséig félbe kellett szakítani.

SZÍNHÁZ.

— Öt előadás. Péntek este óta öt előadás volt a színházban. Színr kerültek a Királyfogás pénteken, Kuruczfarang, Sobri vagy a két pisztoly szombaton, a Dezentor és Felhő Klári vasárnap. Az üres nézőtér bizonyára rosszul hatott a színészekre is, kik nem valami nagy buzgóságot fejtettek ki a nagyobb közepesen sikerült előadások érdekében. A Királyfogás péntek esti előadást az igazgató pályából végig nézte Ditrői Mór a Vigszínház igazgatója is.

Hunyadi László. A magyar cyklus egyik legkiemelkedőbb estéje lesz a holnap, a mikor a legszebb magyar dalmű, Erkel „Hunyadi László”-ja kerül színr. A dalmű előadását nagy gonddal készítették elő. Ná-lunk eddig elé bizonyos rövidítésekkel adták az operát, ezuttal azonban Stephanides kar-nagy az egész partitúrát betanította a személyzetnek, s a holnap előadásán lesz alkal-ma közönségünknek teljes egészében hallani Hunyadi. A czimzerepet az aradi Nemzeti Színház tenoristája Bejczy György fogja énekelni.

Aesopus. Rákossy Jenő klasszikus vig-játéka csütörtökön kerül színr.

A rózsályi malom. Kacziány Gézá-nak a tavalyi népszínházi pályázaton pályadíjjal kitüntetett népszínművére készült most a személyzet. Az új népszínmű bemutatója vasárnap lesz.

Pálmay Ilka a bpesti Magyar Színházban. A Magyar Színház igazgató-ságának sikerült hosszabb vendégzereplésre szerződneti Pálmay Ilkát, aki hamburgi és berlini vendéjátékai előtt fog fellépni a Magyar Színházban. A szerep, amelyet a művésznő választott: Flóra szerepe Szigeti József Nőemáncipá-ció című énekes vigjátékában.

Nyilatkozat.

A kolozsvári ev. ref. főgymnasium vallás-tanári tanszékére Biró Sándor kolozsvári helyet-es és Tárkányi György sepsiszentgyörgyi ren-des vallástanárok folyamodtak. Értesülésem sz-eint a Tárkányi pártíveire az is híresztelik, hogy én Tárkányi mellett foglaltam volna állást.

Alapítanul hirdetik, mert én magának Tárkányinak írtam meg, hogy nem állhatok mel-léje. Senkinek sem mondtam, hogy Tárkányit pártolom, sőt most is azt álloim, hogy iskolánk közérdeke inkább kívánja a Biró Sándor meg-választását. Ennek részletezése nem tartozik ide.

Nem akarván olyannak tűnni tel, mint a ki két felé ígér, de egy felé esal, kénytelen voltam nyilatkozni.

Török István dr.,
a kolozsvári ev. ref. főgym. igazgatója.

Az „Ellenzék.”

Felhívás előfizetésre.

November — Deczember.
Az évnek két utolsó hónapjára hirdetünk előfizetést.

tárlaton lesznek jelen, lady Vale még mindig visszarettent attól, hogy nyilvános helyen mutassa magát és elhatározta, hogy otthon marad. És azon délután egyedül fog lenni és Ponsonby azon időben látogatta meglátogatta meg midőn máskor szokott megjelenni — éppen midőn a téat vitték ki, vagy az oszlopok csarnokba, vagy a cészrus fák alá. Engedelmet kért az alkalmatlan kó-dásért, de lady Vale ott marasztotta, ő nem tudott udvariatlan lenni, ámbár a Ponsonby társasága iránt néha ellenszenvet kezdett érezni, a miért nem egyszer megfedte magát.

Lady Vale kezdé a vendége, rövid szünet után — halkan beszélt és a rendes bizalmas hangjától eltérőleg — ma kegyed-hé jöttem, mert valami mondani valóm van, amit kegyednek kívánok megmondani és a amit csak akkor tehetek, midőn egyedül vagyunk!

Aura felelelte a nagy sötét szemeit és merően nézett rá. Meg volt lepette, de nem árulta el.

Igen? — mondá.

Ponsonbynak az arca egy árnyalattal halványabb lett mint a milyen szokott lenni. Felállott a székről és aztán ismét leült. Szembetűnőleg izgatott volt és ez ő nála, a ki rendszeren annyi és önnuralommal bírt, szokatlan állapot volt.

Lady Vale némi meglepetéssel nézte.

Lady Vale — tört ki Ponsonby hirtelen — nem tudom ha vajjon kegyed látta és gyanyitotta e? — Nekem úgy tetszik, hogy velem az történt a mi minden férfival kell, hogy történjen a ki ide jön — Szerelmes vagyok Stafford kisasszonyba! Azt hiszem, hogy szerettem őt az első naptól kezdve midőn megláttam, midőn a hajóra jött mely kegyeteket Madeirából elhozta!

Lady Vale csudálkozott. Ő gyakran gondolta, hogy ez vagy az a férfi szerelmes lett Florencebe, de Ponsonbyról soha sem gyanyította.

(Folyt. következik.)

Kérjük olvasóinkat, kegyeskedjenek az előfizetési díjjak megküldésével szíves támogatásukat ez évnegyedben is gyakorolni lapunkkal szemben, a mely

nagyobb alakban és gazdagabb tartalommal

jelenik meg, mint eddig.

Előfizetés áraink azért maradnak a régiek:

Egy évre — — —	32 korona
Félévre — — —	16 „
Negyed évre — —	8 „
Egy órá — — —	3 „

Előlehet fizetni bármely naptól kezdve
Mutatvány számot kívánatra ingyen küldünk.

MINDENFÉLE.

— nov. 3.

— Halottak napja. Szomorúságos, őszutói napon kigyultak a kegyelet, az emlékezés lángjai. A halottak csendes birodalmában ezernyi mécsfény világol fel, s köztük gyászruhá, szomorú emberek járnak-kelnek megemlékezésén halottaikról. Az aszottfüves temetőben, a hervadás, a halál birodalmában tegnapi volt a nagy ünnep: a kegyelet és megemlékezés nagy ünnepe. Színes mécses, gyöngye gyertya fény szöttek káprázatos leplet a halál néma országára felé, s a rideg sorvasztó őszi szélről lassan-lassan peregetek le a még megmaradt sápadt levelek a domboru sirhalmokra ...

Kivilágítás.

Kolozsvár közönsége is méltóképen áldozott elhunytjai emlékének. Este kivilágítás volt a kolozsvári köztemetőben. Már öt óra felé sűrű, tömörti sorokban zarándokoltak ki a gyászoló családok a sarkot felé, hol alig borult a városra a szürkület — gyújtogatni kezdek a mécseseket, gyertyákat. Már hat óra felé káprázatos fényár hömpölygött a sírok felett. Mint millió, meg millió apró szentjános bogár tündökölték a gyertyák-mécses sírok oldalán, kripták homlokzatán, hantok, családí sírhelyek kerítésein. A tágas utakon pedig tolongott a közönség, felkeresvén szeretett halottjait.

Ünnepélyek a temetőben.

Mint minden évben, úgy ebben is a kolozsvári egyetemi ifjuság kegyelettel ünnepele meg a temetőben nagyjai emlékeit halottak napján tegnapi délután 3 órakor. Beszédet mondtak az itt nyugvó negyven-nyolcas hovádek, írók, tanárok és egyetemi hallgatók fölött. Szép közönség gyűlt össze a kegyeletes ünnepre, melynek megnyitóját az Egyetemi Dalegylet által elénekelt Hymnus képezte. Ennek elhangzása után Benke Antal joghallgató lépett az emelvényre, s tartotta meg emlékbeszédét az itt nyugvó 48-as honvédek fölött. A költői szárnyalású beszéd, mely mindvégig leköltötte a hallgatóság figyelmét, mely benyomást gyakorolt a gyászolva ünnepelő közönségre. A gyönyörűen kidolgozott beszéd elhangzása után, melyet a hallgatóság éljen moraja kísért, az Egyetemi Dalegylet énekelte el Bánffy Gyurka a híres dalszerző „Kéknefelejt” kezdeti dalát.

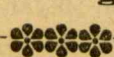
Az édes-bus magyar nótá elhangzása után Szántó Vitus kezdett szépen kidolgozta, tartalmas beszédbe, a köztemetőben nyugvó írók fölött. Lelekes szavakban fejtegette tanulóság és áldásos működésüket, s azt a hatást, a melyet minden ifjura gyakorolniok kell. A szép lendület beszéd végén az Egyetemi Dalegylet énekelte szépen meghatóan. Az itt nyugvó tanárok fölött Gal Jenő tanárjelölt mondott emlékbeszédet, szépen ecsetelve a tudomány, a fölvilágosodásért küzdő férfiak nemes, magasztos hitvátságát. Az egyetemen tanárok fölött elhangzott hazafias irányú lelkes beszéd után Ady Lajos az Egyetemi Kör elnöke lépett a színpadra. Az itt nyugvó egyetemi hallgatók fölött mondott megható beszédet. A bajtársi szeretetét, az egyenlő küzdelemben egyenlő czél felé haladó egyetemi ifjak egymás iránti ragaszkodását tolmácsolta, mely még oda is elkíséri a küzdelemből kidülő pályátársat, hol megszűnik a szív dobogni, hol nincs több fájdalom, nincs több szenvedés. Az Egyetemi Dalegylet fejteke be a szótát elénekkelésével az ünnepélyt, melyről a közönség a legjobb benyomásokkal távozott el.

(E. Kovács Gyula sirjánál.)

A tegnapi esti világitás alkalmából igen szépen volt díszítve és világitva E. Kovács Gy. sirja. Kolozsvári közönsége a költőművészt sirját felkereste ott a halottak bus világában és kegyelettel emlékezett egykori kedves művésze. A sirra özevgye és két leánya, Ilonka és Etelka a távolból küldték el koszorúikat. Ezenkívül a rokonság közül dr. Esterházy László és családja, Várad Miklós és családja helyezték koszorút s még számos ismerős virágcsokra díszítette a hímveses tragikus sirhanját. Tompa Kálmán a következő verset írta ez alkalomra:

Sürgős esetben a ruhák 24 óra alatt készülnek.

Egyes peccéteket is nagy sikerrel vesz ki.

Postai megbízásokat gyorsan és pontosan eszközöl.

Ha meghal egy király, királyi választ a hon. Ha hős hal a csatán, új hős támad nyomom. Te is király vald és hős e szent mezőn, S nyomodba új király és új hős még se jön.

Egy kis faluska volt a születés helyed, S Fehérgyáza lett diós, szent végzeted. Kicsiny falud, lohet, neved felejté már, De hős siron a szél zokogva száll.

S ki kültö is vald, de ember is neved: Ma osillagként ragyog az égen szelmed! Hiába ott a hant, mely töltök eltakar... Áttör a siron is: az eszme és a dal!

Majd a Polgári Dalegyetel gyászdal elénklésével fejezte ki kegyeletét iránta. A dicsőült művésze röülének a költő szavai:

Ki kedveseinek emlékében él,
Nem halt meg az, csupán elutazott,
Halott csak az, kit elfelejtünk."

— **Gyászmisék a halottakért.** Ma halottak napján Kolozsvár összes r. kath. templomaiban a délelőtti folyamán gyászi tiszteleteket tartottak a halottak emlékére. A fősteni tisztelet a főplébánia templomban reggel 8 órakor tartatott meg, melyen a gyászmisét nagy segédlettel Biró Béla apát-plébános mondotta. A szentélyben ravatal volt felállítva, melyen gyertyák lobogtak. A ravatalt a mise végén Biró Béla plébános beszentelte. A kegyesrendiek templomában délelőtti 10 órakor volt a gyászmise melyen a r. kath. főgymnásium ifjúsága testületileg vett részt.

— **Az Erdélyrészi Szépművészeti Társaság gyűlése.** Az Erdélyrészi Szépművészeti Társaság szombat délután 5 órakor Feilitzsch Arthur báró elnöklése alatt gyűlést tartott.

A gyűlésen jelen voltak: br. Feilitzsch Arthur, Peiella Róbert igazgató, dr. Széchy Akos pénztáros, Debreczeni Béla jegyző, Szászak Ferencz, dr. Posta Béla, dr. Apáthy István, Gráf Jakab, dr. Török István, Kuskó István.

A gyűlésen első sorban a sorsolásra szükséges festmények és szobrász munkák jelölteték ki.

I. fonyeremény lesz 500 k. értékű kép, Mátyák; festette Peiella Róbert.

A többi nyermény tárgyak azután így következnek:

Hét műtárgy: „Tordai hasadók” és a „Malom” egyenkint 300 k. értékben. Hat nyerménytárgy egyenkint 200 k. értékben Veres Zoltán „Este”. Peiella Róbert „Virágok”, „Alvó gyermek”, „Malom”, „Tanulmány fej”. Veres Zoltán „Étetés”.

Hat nyermény, egyenkint 150 koronával: „Maros vize” Veres Zoltántól.

Tanulmányi fej, terrakotta szobor mű. Szászak Ferencztől.

Peiella Róberttől két tájkép és egy tanulmányi fej. Ezenkívül egy tájkép 200 korona értékben.

A gyűlés elhatározza, hogy a Képzőművészeti tanádestől egy-két tagot kér a képek kiválasztására, a melyek az erdélyi muzeum részére 2000 korona értékben a tárlatból megvásároltatnak.

Dr. Posta Béla javasolja, hogy Jankó János képeiből, rajzaiból is igyekezzenek a társaság egy néhányat megszerezni.

A gyűlés figyelemmel lesz erre s gondoskodik, hogy már a tavaszi kiállítás alkalmával egy kollekció kerüljön a tárlatba, a melyből a vétel eszközölhető lesz.

A gyűlés elhatározza, hogy a kiállításnál leszálítják a díjat 60 fillérre. Az utolsó vasárnap 50 fillér lesz a belépési díj.

A kiállítást különben, melynek össze hozása és rendezése Peiella Róbert igazgató és Széchy Akos pénztárnok, Debreczeni jegyző és több választmányi tag pártatlan buzgalma és kitartásának köszönhető, most is sokan látogatják.

— **Fadrusz János Olaszországban.** Mint nekünk írják Fadrusz János a mi Mátyás király szobrunk genialis alkotó mestere ez idő szerint Velenczében tartózkodik s Firenzén, Pádun át utazik majd Rómába hosszabb tartózkodásra. Fantáziáját és művészi becsvágyát most főleg az Erzsébet-szobor pályázatra való készülődéstől el a művészet klasszikus földjén keres hozzá lelki nyugalmat, impressziókat és íllelet.

— **Tanulmányi kirándulás.** Lapunk egyik közelebbi számában emlékeztünk meg egy tanulmányi kirándulásról, melyet a tudományegyetem történetnszakos hallgatói tettek Mirszlő — Nagyenyed — Gyulafehérvár Szádeczky Lajos dr. vezetése alatt s ime a tevékeny fáradságot nem ismerő professzor már újabb kirándulást rendezett Bánffy-Hunyadra, melyen nemcsak az egyetem hallgatói urak, hanem a diák kisasszonyok is képviselve voltak nagyobb számban, mi már nagy haladást mutat a kolozsvári diáklétben. A Bánffy-Hunyadra megérkezett kiránduló társaság megnézte a régi ref. templomot, melynek mennyezete tele van igen érdekes régi bibliai és más jeleketek ábrázoló falfestésekkel, majd a templomból kivonuló nép között tett ethnographiai tanulmányt, melyet a Gyarmathy Zsigáné utólagos magyarázatai egészítettek ki.

Templomozás után megtekintették a remek Barcsay parkban azt a fenyőtű, mely alatt állítotag az 1660-iki százfenesi csatából menekülő II. Rákóczy György sebeit kötötték be, azután a Barcsay Domokos szíves vendégszeretetét élveztek hosszabb ideig, majd meglátogatták Gyarmathy Zsigáné, ki igen érdekes felvilágosításokat közölt a kálváriai varottas fölújításáról és elterjedéséről. A tanulmányozást Bánffy-Hunyadon egy kis rögtönzött mulatság fejezte be, mely után Egeresre ment át a társaság a Boesky kastély megtekintésére, melynek tulajdonosa ifj. Fekete János a régi Boesky kastélyhoz illő magyaros vendégszeretettel fogadta a 27 főből álló csapatot; a kastély érdekes föliratai és régiségei megtekintése után, természetes, hogy a fiatalok ismét tánczra perdült melyet csak az indulás utolsó perceiben lehetett megszakítani. Vidám kedéllyel s egy újabb kellemes emlékek tért vissza Kolozsvárra a kiránduló társaság.

— **A színházi nyugdíjalap pere.** Lapunk egyik közelebbi számában azt írta, hogy a színház nyugdíjalap perében a királyi tábla ítéletét „szótöbbséggel” hozta. E kijelentésünk bírói körökben élénk megbeszélés tárgyát képezte, mert a táblán a

tanácskozás menete s a szavazatok miképen alakulása, vagyis az, hogy az ítélet egyhangulag nagy szótöbbséggel hozatik: hivatalos titkok képez, s így oly színben tüntették fel a határozat hozatalban részt vett bírakat, mintha hivatalos titkok árultak volna el. Pedig ezt nem akartuk, mert arról, hogy egyhangulag vagy szótöbbséggel hozzatot az ítélet, a kir. tábla tagjaitól sem közvetve, sem közvetlenül értesítést nem nyertünk.

— **Eljegyzés.** Molnár Jabab a Bográr és Szántó czég könyvelője, eljegyezte Mayer Sámuel leányát, Jankát.

— **Főzzük fel a tejet.** Szvacsina Géza polgármester a következő praktikus figyelmeztetést teszi közzé:

Hivatalosan megállapított, hogy a városban és vidékén a szarvas marhákon kiütött a járványos száj és körümfájás.

Mint hogy az ilye beteg tehennek teje kivált a gyermekekre nézve igen veszélyes megbetegedéseket okozhat, minthogy továbbá a beteg tehenektől származó tej elárusítását ellenőrizni, meggátolni lehetetlen és a beteg marhától származott tej az egészségesekről még nem különböztethető, végül tekintettel arra, hogy a betegséget okozó kórszók a főzés által teljesen megsemmisülnek; felhívjuk a város lakosságát, hogy a bátyokozható betegségek elköltése és elhárítása érdekében a tejet csakis felforraltva használják.

— **Megtámadott erdőkérülő.** Janka Gligor Stotter Jakab fakereskedő erdőkérülője tegnap délután a nagykasznáryába akart menni unokaöcsének — ki most tényleges szolgálatban van — a meglátogatására. Egy előtte ismeretlen katonától kérdezősködött, hogy hol találhatja meg öcsését. A katona azt mondta, hogy most mulatságon van egy külvárosi házban s ajánlkozott, hogy elkíséri. Utközben egy civiltől találkoztak, kivel a katona titkosan szót váltott. A civilt nem esatlakozott hozzájuk, de alig mult el mintegy 10 percz, uból mellettük termest s Jankára vetette magát *fojtogatni és üllgelni kezdte.* Segítségére volt ebben a civilnek a katona is. Az erős ütésektől Janka elszédült és földrogyott. Esméletlen állapotban kiszedték minden pénzét és ott hagyták. A megtámadott erdőkérülő, mihelyt magához tért feljelentést tett a rendőrségnél a mely a nyomozatát bevezette.

— **Szakosztályok gyűlése.** Kolozsvár város törvényhatósági bizottságai: a jogügyi, pénzügyi és rendészeti szakbizottságok november hó 4-én (kedden) és esetleg folytatásul a következő napokon d. u. 4 órakor a városház közgyűlési termében együttes ülést tartanak. Főbb tárgyai lesznek: Előterjesztés a rendőri bejelentési hivatal szervezése tárgyában. Dr. Boros György indítványa az „Erzsébet sétautnak” a „Török-vágás”-ig való kinyújtása iránt.

— **A mentők munkája.** A Kolozsvári Önkéntes Mentő-Egyesület októberi működéséről a következő kimutatást vettük: 1. Balesetek száma s az ezeknél nyújtott első orvosi segély 141. 2. Betegszállítás 17. 3. Mozgó órség 45. 4. Tűzhöz kivonulás 1. 5. Vaklárma 2. Összesen 206. Ezekből nappalra esett 153, éjjeli időre 53.

— **Főúri esküvő.** A következő értesítést vettük:

Zágoni báró Szrntkereszty György országgyűlési képviselő és neje gőncruszkai gróf Kornis Klementina örömmel tudatják leányuknak zágoni báró Szentkereszty Annának branyicskai ifj. báró Jósika Gáborral Ó Felsege nevét viselő cs. és kir. 1. huszárezred hadnagyával néhai branyicskai báró Jósika Andor és neje néhai hadadi báró Wesselényi Anna fiával Hosszuaszon f. évi november hó 4-én leendő egybekelését.

— **Reformáció emlékünnepe.** Okt. 31-én, délelőtti *ahidelvei* ev. ref. templomban Molnár Lőrincz lelkész saját tanítványai számára (mindkét nemből összesen mintegy 600 növendék) reformáció emlékünnepelet tartott. A tanítványok serege egész lélekkel csingított a tanító ajkain, a ki kérészetlen szavakkal ecsetelte a nagy nap jelentőségét és az Isten bázából azzal a felhívással bocsátotta el tanítványait, hogy szent vállalkúhoz az élet minden körülményei között rendületlenül hívek maradjanak.

— **Ápolónői tanfolyam Kolozsvárt.** E hó 5-én szerdán délután ápolónői tanfolyam nyílik meg Kolozsvárt. A tanfolyamot dr. Brandt József miniszteri tanácsos egyetemi tanár az ő népszerű, mely ismeret és gyakorlati alapokon nyugvó modarában fogja tartani. Nagy jelentőséggel bírez a tanfolyam, hisz a beteg ápolás a humanizmus egyik legszébb, de egyuttal legnehezebb feladata. Nagyong megkönyviti azonban a feladatot az, ha az ápoló tájékozottsággal teljesíti nemes ember baráti feladatát. Hiszen nagyon sokszor az ápoláson mulik az, hogy életben maradjon és felgyógyuljon a szenvedő beteg a kinek életben maradása és egészsége a családra és a társadalomra nézve majdnem mindig nagy jelentőséggel bír.

Ezekre valóték intettel, nagy jelentőséggel bír dr. Brandt József miniszteri tanácsos tanfolyama. Hisszük, hogy a társadalmi élet előkelő hölgyei ismét tömegesen fognak érdeklődni e tanfolyam iránt. Szükséges volna, hogy vidéki központokról is jöjjenek be az erdélyi részekből azok, a kiknek csak divatból vagy csillagásból hívei a humanizmusnak, hanem a kiknek lelkeben és szívük mélyén gyökerezik annak szép virága.

A tanfolyamot urleányok, urnők, hivatásos ápolónők látogatják. Tandj természetesen nincsen, hiszen Brandt József, szíve lelke egész meglevél önzetlenül szolgálja a humanizmust és erre buzdítja nemes példával mindig a hallgatókat is.

A tanfolyam szerdán d. u. 5 órakor kezdődik. A sebészeti klinika tanári szobájában lesz megtartva.

— **Eljegyzés.** Stoll Edit kisasszonyt, Váradi Stoll Gábor nagybányai kir. közjegyző és neje szül. Girsik Erzsébet fiatal és bájos leányát tegnap jegyezte el Breznói Priznadni Kálmán, a szamosvölgyi vasutársaság osztálymérnöke.

— **Történelmi kiállítás.** Az orsz. tört. Ereklye muzeum által rendezett történelmi kiállítás tegnapi napon bezárult. A két utolsó napon a kiállítás belépti díj nélkül volt látható ez alkalommal. A kiállítás alkalmával egész idő alatt szolgáltatot teljesített Tamáskovics Ferenc és Angyal József 48-as öreg honvédek segélyezésére egy koronán felüli adományokat adtak a muzeum pénztáránál a következő lelkes hazafiak; Merza L. 10 k. Adorján József 5 k. 40 f. Braun Mihály 2 k. Boross Ödön 1 k. Sillay Lajos 1 kor. Moldován Miklós 1 k. Pirner Adolf 1 kor. Somody István 1 k. Matutsek József 1 kor. összesen befolyt 29 k. 24 fillér. A szíves adományokért a kiállítás rendezőszége ezuton is hálás köszönetet mond. A kiállítás örösi anyagát egyelőre a muzeum régi helyiségében raktározták el.

— **Uj doktor.** Váradi Stoll Tibort, a kolozsvári Ferencz József tud. egyetem tehetség fiatal és szorgalmas végzett hallgatóját, tegnapelőtt avatták fel az államtudományok tudorává.

— **Kossuth sirjánál.** Budapestről írják: A kerespi temetőnek leglátogatottabb sirja Kossuth Lajos sirja volt. Egész napon át ezerekre menő néptömeg hullámozott fel s alá a sir körül, várva a koszorukat hozó egyesületeket. Délutáni négy órakor érkeztek meg a függetlenségi és 48-as párt tagjai Kossuth Ferenczcel az élükön. Ott voltak Hentaller Lajos, Kubik Béla, Pichler Győző, Hegedűs Károly, Lengyel Zoltán, Illyés Bálint, Nessi Pál, Gabányi Miklós, Lukács Gyula, Szathmári Mór orsz. képviselők. A sirnál Illyés Bálint tartott megható, költői szíryalásu beszédet. *Illyés beszéde után Kardhordó Árpád az országes demokrata párt nevében tett le koszorut rövid beszéd kíséretében a sirra.* Utána a Kossuth nőgyesület tagjai koszorúzták meg a sirt, mire a függetlenségi képviselők a nagy közönség ezreitől kísérve átmentek Irányi Dániel sirjához.

— **Szászok a magyar nyelv ellen.** Beszterce község képviselőtestülete megmutatta már sokszor, hogy érzelmei nem egyeztethetők össze a magyar államesme követelményeivel. Legujabb bakafantoskodása a következő: Beszterce-Naszódmegye alispánja és a besztercei járásbírószög vezetője ok kérték *Beszterce község* képviselőtestületétől, hogy a haláletfelvételről jegyzőkönyvet ezentul *magyarul* vezessék és küldjék a járásbírószöghoz. A képviselőtestület azonban ezt a kérést *elvetette* azzal a megoklással, hogy a város jegyzőkönyvi nyelve *német* s nem áll módjában, hogy egyes kezelesi ágak nyelvtel megváltoztassa.

— **Majláth püspök Csik-Somlyón.** Lapunknak írják Csik-Somlyóról, hogy Majláth Gusztáv gróf püspök mult hó 28-án odaérkezett, s ott a főgymnáziumot, a tanítóképződ és gyakorló iskolát három napon keresztül látogatta. Minden osztályba egyenkint bement, meghallgatta a tanulók feleleteit, a tanárok előadásait. Ugy a gimnázium, mint a tanítóképezde és gyakorlóiskolában tapasztaltak felett megelégedéssét fejezte ki. Pál Gábor főgymnáziumi igazgató, Karácsony József tanítóképezdi igazgató, Bálint régens, Balog hittanár és több tanár kíséretében október 20-én vonat a szállt és Kézdi-Vásárhelyre utazott az ottani gymnázium meglátogatására.

— **Mit csinál az aradi sikkasztó?** Aradról írják, hogy az ottani banksikkasztás dolgában az ünnep alatt nem történt semmi fordulat. A vizsgálat is szünetelt ugy a bankban, mint a törvényszéken. A békés-csabai fiókban már elkészültek a rovacsolással s mindent rendben találtak, ami megnyugtatóan hatott. A mult éjjel az a hír terjedt el a városban, hogy Böhm öngyilkos lett. A sikkasztó valóságban kivételes bánásmómban részesül a fogházban. Állapota még mindig rossz, keveset eszik, bár megengedtek neki, hogy családja élmezze. Ágyeműt is hazulról kapott, de Böhm alig van az ágyban. Rendesen félrehuzodva ül s ujjaiával játszik. Ugy tesz mintha ebben telnék minden gyönyörűsége.

— **Falb joslata novemberre.** A hónapok elején szinte önkéntelen is eszébe jut az embereknek Falb, annyira megszokták már jóslásait. A november hónapra szóló jóslata nem valami bizalomgerjesztőben kezdődik. Falb tanár a hónap első felére *száraz időt* jósol november első napja kivételével, amelynek Falb szerint esővel kellett volna ránc köszönteni. Falb szerint havazások csak a hó negyedik hetének elejére várhatók kiterjedtebb mértékben. A hőmérséklet nagyobbabrézt a normálisan felül áll, az utolsó hét elejének kivételével, amikor néhány napig nagy hidegek járnak. Kiterjedtebb esőzések csak a hó utolsó napjaiban lesznek.

— **Uj vizsgáló bírók.** Az igazságügyminiszter a kolozsvári törvényszék területére vizsgálóbíróul dr. Gocs Jenő törvényszéki bíró; állandó helyettesül pedig Kocsi Andor törvényszéki bírót rendelte ki.

— **Szégelyje magát.** Lapunk egyik olvasója, egy germanizáló kraxelhuber eslekedetét leplezte előttünk. E kraxelhuber t. ezime ez;

Dr. Rudolf Adler
Salvator Apotheke
Pressburg
Domplatz.

Ez az ur német leveleket küldözget kolozsvári magyar czégeknek, Herr kollega megszólítástal. Utasítsa mindenki vissza.

Ez és a hozzá hasonló germanizáló czégek a magyar állam eszme ellen dolgoznak az által, hogy nyelvünket megvetik és szívóv kitartással germanizálnak. Adler ur! — szálljon magába és szégelyje magát.

Vidéki t. hátralékos előfizetőinket vizsátteltel kérjük az előfizetési díj mielőbbi szíves beküldésére, nehogy a lap szétküldésében akadály álljon be.

— **Egy milliomos életéből.** Báró Rothschild Salamonnak az volt a szokása, hogy minden este színházba, felvonások közben pedig a színpadra ment. Egyik este amint a színpalak mögött társalgott a színház titkárával, hangas zokogást hallott. Megfordult és egy éltesebb kardalosnőt látott, aki kétségbeesetten jajgatott.

— **Titkár ur,** kérdezte Rothschild — miért sir ez az asszony oly nagyon.

A titkár ezután megkérdezte a kardalosnőt, mi az oka a bánkodásának.

— **Oh Istenem!** — válaszolt ez. — Már hogynye sirnék? Ameddig itt komédiát kell játsznom, odahaza a háziuram elveszi a csekély butorzatomat és szegény édes anyámat kitesszi a házból!

— **Mennyivel tartozik a háziurnak?**

— **Husz forinttal** két lakbérnegyedert.

Amikor a titkár közzölte ezt Rothschild báróval, utóbbi kisérgőző fordult:

— **Van önnek kétszáz forint?**

— **Tessék,** báró ur, — mondta a kísérő, két darab százaz bankót nyujtva át a milliomosnak.

— **Kérem,** titkár ur, szíveskedjék ezt az üzszegyet a szegény asszonynak átadni. Fizesse ki vele a háziurat, de nekem meg ne köszönje!

Ennek dacára a kardalosnő mégis lerokadt a báró lábál elé és megcsókolta a kezét, Rothschild gyorsan távozott.

Másnap este megint a színpadra jött Rothschild. Ekkor minden sarokban, minden kulissza mögött sirtak és zokogtak: az összes kardalosnőknek legalább fele magára akarta vonni a báró figyelmét.

— **Titkár ur,** — mondotta Rothschild finom mosolylyal. — Ön ma utóljára lát itt; ugy veszem észre, hogy jelenlétém könyveket fiasar ki a szegény kardalosnók szeméből s óvjón meg a Mindenható attól, hogy nekik a jövőben is szomorúságot okozak.

— **Női hallgatók az egyetemeken.** A miniszter 1895-ben adta meg az engedélyt arra, hogy az érettségét tett kisasszonyok az egyetemre is járhasanak és hogy a diplomáért némi küzdelmet is folytassanak. Az első női hallgató a budapesti egyetemen az 1895—96-iki tanévben jelentkezett s a filozófiát hallgatta. A következő 1896—97-diki tanévben az egyetemre járt kisasszonyok száma már 6-ra szaporodott s a lányok közül három az orvosi tudományban buvárkodott. 1897—98-ban ez a szám tízre emelkedett, hogy az 1898—89-iki tanévben 15 legyen. A rákövetkező esztendőben női hallgató 32 volt, 1990—1901-ben pedig 78-ra rugott föl. E 78 kisasszony közül az orvosi szakban 21, a bölcsészeten pedig 48 képezte magát. Rendkívüli hallgató 9 akadt. A *kolozsvári* egyetemen az első kisasszony az 1897—98-iki tanévben jelentkezett s rokonszenvével a filozofia felé fordult. Tavaly a női hallgatók száma már itt is *6-ra* rugott, jelezve, hogy a szokvány hallgatók száma a budapesti és kolozsvári egyetemen következetesen szaporodik, ellentétben a zágrábi egyetemmel, hol a tanulókisasszonyok évről-évre kisebb számmal jelenkeznek.

— **Suttonné tizenkét parancsa.** New-Yorkban a minap bíróság előtt állt egy boldogtalan férj, mr Byron Sutton, kit neje panaszára letartóztattak, mert nejét elhagyta. Sutton egész védekezése csak abból állt, hogy fölolvasta a vádlottak padjáról neje tizenkét parancsát, de ez elég volt arra, hogy a bíróság fölmentse. Szól pedig ez a tizenkét hitvesi regula következőképen:

1. Kelj föl mindennap reggel öt órakor és ne várd, hogy felköltselnek.
2. Mindent, ami a vasárnapi ebédhez szükséges, neked kell a házhöz szállítani.
3. Minden héten öt tortház valót liferálj.
4. Végy minden héten kedden és szombaton egy kiló marhahúst.
5. A magadékol ruházkodj, de tisztességesen, hogy meg ne utáljalak.
6. Ne légy goromba soha, a káromkodástól pedig egyáltalán tartózkodjál.
7. Minden vasárnap pontosan menj el az Istentiszteletre és ne várd, hogy a templomba én kergesselek.
8. Az anyád tüzeteivel hagyj föl és küldd vissza a tehenét, mert nem érek rá ezekkel a számárságokkal foglalkozni.
9. Mindennap két pint tejet végy.
10. Legalább hetenkint egyszer fürdőj.
11. A cselédet ne hajszold, mint a bolond, minden apróságért és ne czipelless vele nehéz terheket.
12. Sáros lábbal be ne lépj az ajtón ha azt nem akard, hogy kidobjalak.

Ebből a tizenkét parancsból a bírő is megértette, hogy milyen asszony volt Sutton Dóra és belátta, hogy az így megregulázott férj csak magasabb kényszernek engedett, amikor a faképnl hagyta.

— **Vilma királynő új vonata.** A németalföldi vasutársaságok új udvari vonattal ajándékozzák meg Vilma királynőt. Mint Harlemből jelentik, ott épül már az új vonat. Hetven méter a hossza és négy nagy kocsiból áll, melyek közt ugynevezett „harmonikás” átjárat van. Az első kocsi podgyász kocsi, ebben van két nagy fülke a podgyász számára, egy a vonatvezető és egy a főkező számára. Mindegyik-köz számára hálólhely is van berendezve. A második kocsi szalonkocsi a királynő férje, Henrik hercegz számára. Van ebben a kocsiiban hálószoza, dohányzószalon, 8—10 személynek való tágas ebédlő, két előszoba és folyosó. Ezután következik a királynő kocsija, melynek legnagyobb részét a nagy szalon foglalja el, melynek butorzata finom metszet fából készült, melyeztetét pedig drága festmények díszítik. Van ebben a kocsiiban még budoár, hálószoza, aztán egy szoba az udvarhölgyek számára, végül amilyen erkély-féle, mely előcsarnokkal, szolgá. Legvégén van a konyha és büfé-kocsi.

— **A dollárkirályok és az adó.** Egy new-yorki kimutatásban érdekes adatok találhatók az amerikai milliárdosok adófizetéséről. Valamennyi között a Vanderbilt család áll az első sorban. G. W. Vanderbilt tíz millió koronát fizet évente adóba. W. K. Vanderbilt öt milliót. A G. Vanderbilt két és fél milliót, míg a legszegényebb Vanderbilt, az ifju Cornelius, csak fél millió koronát fizet adó czimén. Carnegie és Rockefeller egyenkint öt milliót és ugyancsak ennyit fizet. M. Twombty, Pulitzer, a World tulajdonosa, két millió koronát fizet. Amerika 160 milliommossa összesen 139.597.500 korona egyenes adót fizetnek.

— **A hasznos növényekről.** Botanikusok pontos számítása szerint 2900 különféle olyan növény van, amely valamennyire hasznára van az emberiségnek. Ezek közül 1140 orvosi vagy ezzel rokon célra szolgál; 283-nak ehető a gyümölcse vagy a magva; 117 főzeléket képez; 104-nek ehető a gyökere, gumója vagy a hagsmája; 40 a gabonafélékhez tartozik; 21-ből magot készítenek; körülbelül ugyanannyi ad cukrot és mézet; 30 pedig olajat. Nyolcz növényfaj viaszkot ad, 76 festékanyagot, 16 szíksót, 40 kárlamányt képez és 200-at technikai és ipari cölökora használnak. Természetnek aztán még vannak 350 mérges növény, amelyek közül 66-nak markotizáló hatása van.

— **Kábelgyűrű a föld körül.** Londonból táviratozák, hogy most készült el az első kábelvonal Ausztrália és Canada közt és ezzel teljessé vált a kábelek gyűrűje, mely a földet körülövezi. Félsszázaddal ezelőtt tették le az első tengeralatti távirda vonalát. Most a Londonban feladott sürgöny tengeralatti kábelekben, Canadán, Ausztrálián és Pokvárosan át megkerülheti az egész földet és aránylag rövid idő alatt visszakérülhet Londonba. A Canada-Ausztráliai kábel hosszúsága 8000 angol mérföld.

— **Női önkéntes szolgálat.** Zimmer, német tanár egy orvosi szakfolyóiratban hangoztatja, hogy mily szükségük lenne a gyöngyöb testi szervezett nőeknek is legalább egy testdől munkádvre, mint amilyen a férfiak katonai szolgálatának esztendeje. A német-országi luteránus diakonissza-egylet tényleg már nyolcz esztendő óta bevezetett egy női önkéntes szolgálatot, melynek munkaköre természetesen nem katonai szolgálatok teljesítése; hanem a betegápolás. Azok a fiatal hölgyek, akik ezen önkéntes-szolgálatnak magukat alávetik, nagyrészt jó, sőt előkelő családból való leányok, akik más uton soha sem tanulnak meg azon házi teendők teljesítését, amelyekre betegápoló önkéntesévé tapasztalatai megtanítják. Az önkéntes szolgálatra csupán 18 és 35 év közti hölgyeket

vesznek fel és természetesen ezeket is csak úgy, mint a férfi önkénteseket, orvosiilag megvizsgálják abban az irányban, hogy vajjon testi szervezetük képes-e az egy évig tartó szolgálat nehézségeinek és fáradsalmának ellentállani. A német egylet már hat nagyobb városban állított fel ilyen betegápoló tanfolyamokat, amelyek nemcsak az azokon résztvevő hölgyek házias tapasztalatait gyarapítják, hanem tényleg a testi edzés terén is igen szép eredményre járnak.

— **A rézkirály szonyeje.** Clark szenátor, az arizonai rézkirály, egy perzsa szonyeggyűjteményér 1,200,000 koronát adott. A gyűjtemény épen 12 darabból áll, így tehát minden egyes 100,000 koronába került. A mesésen szép szonyegek be lesznek rámozva s Clark épülőben levő new-yorki palotáját fogják ékesíteni. A New-York Echo ez alkalomból írja: Ezek az árak nem is túlságosan magasak. Egy londoni műkereskedésben van egy szonyeg, amely 140,000 koronát ér, sőt mr Yerkes nemrég 200,000 koronáért vásárolt egy darab szonyeg. Egészben véve ilyen szonyeg csak száz darab van az egész világon és ezeknek hollettéről épen úgy tudnak, mint a nevezetesebb mesterek képeiről.

— **Kép az amerikai házassálettől.** Jellemző az amerikai férj szokásaira a következő élcz, amelyet éppen egy amerikai lap mond el. Egy gentlemannek nemrég az a szokatlan gondolata támadt, hogy kellemesen meglepi a feleségét és az eszté a klub helyet a család körében tölti. Alig vacsorált meg és helyezkedett el kényelmesen, hogy helyt álljon a szándékának, a felesége azt kérdezte tőle megunt-e már a barátait és azért akar most a családjával megismerkedni. Az anyós: vége-e már a hitelnek s azért van itthon. A cselédje: rossz-van-e s ne főzőn-e teát. Aztán előjött egy szomszéd és aggodalmaskodva kérdezte, hogy valami kellemetlenség érte-e. Mindez pedig az egész leforgása alatt történt, de éppen elég volt arra, hogy egy félóra mulva már ott üljön mint rendes, a klubjában.

— **A gazda és a cseléd.** A közigazgatási bíróság fontos határozatot hozott arról hogy milyen fontossága van a gazdának beteg cselédjével szemben. Kimondta ugyanis a bíróság; hogy a gazda cselédje után még abban az esetben is tartozik 30 napon át kórházi költséget fizetni, ha a cselédjét a kórházba jutás előtt közvetlenül már lakásán gyogyittatta. E döntést a bíróság így okolja meg: Az 1898. évi XXI. t.-cz.

Faeladási hirdetmény.

A Csíkszentmihályi község közbirtokosságának tulajdonát képező Csík-Szepvíz község határában fekvő „Farkas” havas erdőterületén a nagyméltósági m. kir. földművelésügyi miniszter ur 67316—1901. sz. engedélye alapján 189.37 km. holdon 22131 köbméterre becsült fenyő haszonfa és 9432 köbméterre becsült fenyő és bükk tűzifa **folyó év november hó 17. napján d. e. 9 órakor** Csíkszentmihályi község hivatalos házánál nyílt szóbeli árverésen el fog adatni.

Az összes fatömeg kikiáltási ára: 41718 korona azaz: Negyvenegyezerhatszötvennyolc korona.

Árverezni kívánók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át az árverés megkezdése előtt az árverezési bizottság elnökének kezébe letenni készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban.

A szóbeli árverés megkezdése előtt zárt írásbeli ajánlatok is elfogadhatók, melyekhez a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban eszatelendő.

A részletes árverezési és szerződési feltételek megtekinthetők Csíkszentmihályi község házánál és csíkszepvízi m. királyi járási erdőgondnokság irodájában a hivatalos órák alatt, Csíkszentmihályi, 1902. október 6.

Lázár Ferencz,
bírt. elnök.

1184 1—2

Pályázat takarékpénztárosi állásra.

A zalahalmi takarékpénztár-résztulajdonosok igazgatósága a megüresedett pénztárosi állásra pályázatot hirdet. Évi 1200 K. és az alapszabályszerű jutalék. Az állás egyelőre félévi próbaidőre töltetik be. A magyar és román nyelvek ismerete szükséges. Felhívtnak pályázni kívánók, hogy kellőképpen felszerelt folyomódásaikat f. év novemb. 15-ig, fentjelzett igazgatósághoz nyújtsák be. Az állás a kinevezett által f. év december hó 15-én foglalandó el. Véglegesítése esetén egy évi fizetésének megfelelő készpénz óvadékot köteles letenni, a mikor is az intézet a kinevezettnek nyugdíj igény biztosításához, fizetése fele részében, hozzájárul.

Zalahalm, 1902. október hó 29-én.

A Zalahalmi Takarékpénztár
Részvény-Társaság Igazgatósága.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alóli igazgatóság, hogy a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Zálogosztályánál elzálogosított s folyó évi június hó végéig lejárt és még ki nem váltott tárgyak, az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adatni és pedig az I. osztályú tárgyak u. m. ruhane-műek, háziesszékők, áruk stb. árverése lesz folyó évi November 17. A II. osztályú tárgyak, u. m. arany-, ezüstművek, ékszerek stb. árverése lesz folyó évi November 24. — Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitétt tárgyakat az árverés kezdete előtt még kiváltani, a már eladott tárgyakból a bejött többlet őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, 1902. Október 28.

Takarékpénztár és Hitelbank
igazgatósága.

845. 3—x.

Szám. 444—1902.

v. g.

Hirdetmény.

Kolozsvár szab. kir. város tanácsának 23249—1902. szám alatt kelt rendelete alapján alóli-írott város gazda ezennel közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező állatok közül:

- 19 darab igás ökör,
- 3 darab tenyész bika,
- 1 darab kanca csikóval,

folyó évi október hó 29-ik napján d. e. 10 órakor a vásártéren és ott a helyszínén megállapítaneó becsár szerint nyilvános árverésen el fog adatni.

Érdeklődők figyelmeztetnek hogy a most uralkodó száj- és köröm fájás miatt a város jelenleg zár alatt s így a vásár esetén a fennebb körülírt állatokat a város területéről ez idő szerint nem szabad kihajtani.

Kolozsvárt, 1902. október 20-án.

1157 3—3

Czece Gyula,
város gazda.

Ruhafestést,
Ruhatisztítást,
Fehérnemű mosást,
Agytoll fertőtlenítést

a legolcsóbb árak mellett elvállal

DÁVID ÖDÖN

vegyészeti kelmefestő, ruhatisztító, agytoll fertőtlenítő és gőzmosó gyára

KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 86—88 sz.

Elvállaló iroda:

Telefonszám 495.

Unió és Rózsá-

utca sarkán.

Vidéki munkák a leggyorsabban elkészíttetnek.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Világ-Panoráma

elsőrangú műintézet

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 3 szám.

1902 november 1-től november 8-ig.

Érdekes utazás

NÁPOLY

szép környékén.

Uj sorozat minden vasárnap.

Mindennap nyitva (vasár- és ünnepnapokon is) reggel 10-től 12-ig délután 2—10.

815. 42—x.

Az igazgatóság.

KREISAPOTHEKE KORNEBURG BECS mellet.

Bolthelyiség

a Mátyás király-tér (Főter)

25. szám alatt.

Püspöky Miklós dívatke-
reskedő közvetlen szomszéd-
ságában.

Értekezhetni ugyan ott.

1175 3—3

ÁKONTZ SÁNDOR

Erdélyrész legregibb

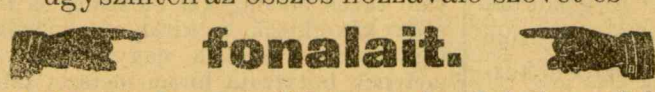
Kézimunka, Kötöt és Rövidáru Raktára

Kolozsvárt, Mátyás király-tér. Saját ház.

Ajánlja

kézimunka ujdonságait

ugysintén az összes hozzávaló szövet és

fonalait.

Béllés, Peltsche, Zsinor, galandok és szabó

kellékekből.

Határozott árak, pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan teljesít.

866. 25—50.

Laskai Ferencz és fia

KOLOZSVÁRT

Kossuth Lajos-utca 7 szám.

Saját készítményű

paplan, matracz és ágyhuzatok

raktára, nagy választék
paplan szövetek és lepedő
vásznakban. Elvállalunk régi
paplanok ujjá alakítását.

844. 18—100.

Szöllővessző eladás.

A ki egészséges

peronoszporamentes

1172 1—5 és azért biztosan fogadó

szőlővessző anyagot, kivált

hazai gyökeres és ojtott

Amerikai szőlővesszőt

szándékozik beszerezni, az kérje a
szőlővesszőkről szóló név és
árjegyzéket Caspari Fr.-től
Medgyesen, Nagy-Küküllő m.

Monostori-ut 100 számú ház

= eladó. =

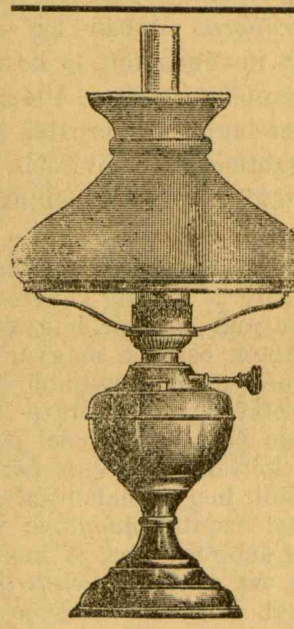
Igen jó forgalmi tüzet dohány, só
és ital árusítási engedélyekkel. Ertekez-
hetni lehet ott helyt a tulajdonossal.
6—6

Magyar fém és lámpaáru-gyár

részvénytársaság gyári raktára KOLOZSVÁRT.

Wesselényi Miklós-utca 20 szám.

Gyár: Budapest-Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

Pompás csillárok, asztali
és függő lámpákat valamint
egyszerű lámpákat közönsé-
ges használatra.

Villany-csillárokat,
állványok, íróasztali berende-
zések, gyertyatartók stb.
legmérsékeltébb gyá-
ri árak mellett.

Ugyanott kapható valódi
amerikai Petroleum

“KIRÁLYOLAJ”
mely kizárólag e gyár szá-
mára gyártatik, tiszta, szag-
talan és robbanhatatlan.

Helyben minden mennyiség

házhöz szállítatik.

300 darab eredeti raczka juh kerestetik megvételre.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Gazdasági iroda

(Jókai-utca 4. szám.)

1—*

KOLOZSVÁRI

Takarékpénztár és Hitelbank

RESZVÉNYTARSASÁG.

Alaptőkéje 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Irodák:

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz.
saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fo-
gad el könyvecskére vagy folyószámlára és
azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat, utalványokat, checkeket és

kisorsolt értékeket olcsón számíttól le.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt ko-

lozsvári házakra és földbirtokra

Előleget ad értékpapirokra.

Értékpapirokat, érmekeket vesz és elad

saját és idegen számlára.

Zálogháza (bejárat a király-utca felől)

délelőtt 8—12-ig, délután pedig 3—5-ig áll a

közönség rendelkezésére és előleget ad éksze-

rekre és ingóságokra.

Aruraktárai (apályaudvar mellett) ol-

csón kezeli a betárolt árukat és azokra előle-

get adnak 74. 79—*

Ugyanott

The Gresham Életbiztosító Társaság
Vezérigynöksége.

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz.

Legolcsóbb árak.

Az őszi és téli időnyre beérkeztek a legjobb

és legmegbízhatóbb áruim.

Van szerezsem eltesíteni a n. é. közönség becses
figyelmébe ajánlani legújabb párizsi modellmet,
selyem, tennisz és gyapjú blousokbanselyem,
szörme és gyapjú szoknyákban.

Kizárólagos nagy raktár

Smyrna, Argaman, Axminster és
Velvet szőnyegekben.

Ágyterítők, csipke függönyök és
paplanok.

Legolcsóbb árak.

Nagyságos asszonyom!

Tulhalmazott áruaktáram kényserit hogy
legújabb őszi és téli ujdonságaimat mélyen
leszállított árakba b. figyelmébe ajánlom

Mosó bársony mtr. 59 kr.

" " mintázott 69—82 kr.

10.000 mtr. Tennisz Flanel 17½ 19 kr.

Bársony flanel chiné mintás 39 kr.

200 mtr. 120 cm. széles Tiszta gyapjú

Damentű és sima chottisch csik-

ruha szövetek 95 kr.

Eladó torma.

Debreczeni és Nürn-
bergi édes torma 5
kg-mos csomagokban, ki-
logramonként 50 fillér, métermázsánként 45 ko-
rona. Hához vagy kolozsvári vasúti állomáshoz
felszállítva utóbbi esetben csomagolás saját költ-
ségén szármittatik és pénz beküldésével történt
megrendelés sorrendjében szállítatik.

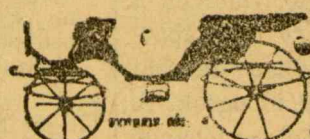
Megrendelés levélben a m. kir. gazdasági tan-
intézet intézőségéhez Kolozsvár címzendők.
1176 2—3

UDVARI és TÁRSA

kocsigyártó cég legnagyobb készletet tart

= új kocsikból, =

valamint elvállal e szakmába vágó javításokat, koci
lackirozást, bélelést kívánat szerint. 747. 1—x

Megrendeléseket készsége-
l teljesít. Használt ko-
csit becsoról. — Vidéki
írásbeli megkeresések-
re azonnal válaszol. —
Kivánatra árjegyzéket
küld. A nagyerdmű közön-
ség eddig irántunk tanusított
nagybecsű partfogását jövőre kérve. Mély tisztelettel

UDVARI és Társa.

Kolozsvárt, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett) saját helység.

NAGY BUTOR RAKTÁR és KARPITOS MUHELE.

MÁYER GÉZA

KOLOZSVÁRT Jókai-utca 4. sz. alatt.

Allandóan raktáron nagy választékban
teljes lakás, szalon, ebédlő, háló, gyer-
mek és férfi berendezési butorok. Ugy
egyes butor darabok, valamint vasbuto-
rok a legnagyobb választékban kapható.

Elvállalok mindenemű kárpitos munkát
a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Butor javítást és átalakítást a leg-
olcsóbb árban számítok.

Ugy helyi mint vidéki megrende-
lések gyorsan és pontosan eszközölök.
A n. é. közönség b. partfogását kérve
Tisztelettel 922. 14—15.

Máyer Géza

kárpitos és díszítő.

A ki téli tűzifa szükségletét idejekorán fedezni

kívánja, ne mulassza el

Stotter Jakab tűzifa raktárát

Fe encz József-ut 41 szám alatt,

megtekinetni, a hol

4 □ méter I. osztályú bükkfa házhöz szállítva 22 K.

4 □ m. válogatott vastag hantott „ „ 24 K.

Teljes 4 □ méter I. oszt. bükkfa felaprítva

és házhöz szállítva 26 K.

Teljes 4 □ méter válogatott vastag hantott

fa felaprítva és házhöz szállítva 27 K.

100 kg kurtára aprított I. oszt bükkfa 500

kg.-tól felfebb 1 K. 50 f.

megrendelhető.

Nagyobb megrendelésnél, megállapodás szerint,

kedvező fizetési feltételek.

Telefon szám 267. 1012 24—30

SANTAL EGGER

gyógyító erejével föltúlulja a költöldi szereket.

Kipróbált, orvosilag ajánlott

jó szer, hólyag, cső bajknál és minden oly esetben,

hol az orvosok Santal-olajat Copalvát vagy Cube-

bát ajánlanak. A

SANTAL EGGER

tiszta keletindiai Santal-olaj tartalma miatt
meglepő sikeres hatásu az ifjúság bántalmainál.
Az orvosok is kedvelik és rendelik. 1 üveg ár 3 kor.

Vidékre a pénz előzetes beküld. után bérn. 3 40
kor. Csak a törvényesen védett „tigris-fej” védjegy
valódi. Kapható a legtöbb gyógyszerárban.

Fő és szétküldési raktár: „Nádor-gyógyszertár.”

Budapest, VI. Váci-körut 17. sz.

Kapható: Dr. Hintz György, Dr. Adler Rezső,

Halász Jenő, Dr. Czetz Dénes gyógyszerárban Ko-

lozsvárt. 119. 27—30.

Gyári raktár:

Első minőségű vásznakból.

Asztal és ágyneműekből.

Menyasszonyi kelengyék

a legolcsóbbtól a legmagasabb árú készen raktáron van-
nak. Megrendelés szerint bármilyen kényes izlésnek meg-
felelve pontosan elkészítik. 945. 7—20.

Magamat továbbra is a n. é. közönség b. partfo-

gásába ajánlom kiváló tisztelettel

ZSIRAI MÓR fehérmű és kelen-

gye áruháza.

Gloria selyem I. rendű minőség 60

cm. széles 52 kr.

1 vég 23 mtr. Lánczfonal vászon . 5.65 kr.

Leszabott Flanel alsó szoknya . . 75 kr.

Mintákat ingyen és bérmentve

helyben és vidékre.

Kiváló tisztelettel. 914. 24—x.

Herskovits J. Mór,

Unió-utca 6 szám.

Legolcsóbb árak.